

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lukáše Hloucha, v právní věci žalobkyně: **RegioJet a. s.**, se sídlem náměstí Svobody 86/17, 602 00 Brno, zastoupen JUDr. Ondřejem Doležalem, advokátem, se sídlem AK Koliště 1912/13, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7, **za účasti osoby zúčastněné na řízení:** 1) Správa železnic, státní organizace, se sídlem Dlážděná 7, 110 00 Praha 1, 2) České dráhy, a. s., se sídlem Nábřeží L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2021, č. j. 14 A 38/2021-59,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2021, č. j. 14 A 38/2021-59, **se ruší** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2020, č. j. UOOU-02189/20-8 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“); tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Správy železnic, státní organizace (dále jen „Správa železnic“) ze dne 2. 11. 2020, sp. zn. 75009/2020-SŽ-GR-025 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla částečně odmítnuta žádost stěžovatelky o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Dne 3. 4. 2020 se stěžovatelka obrátila na organizaci Správa železnic s žádostí o poskytnutí a zveřejnění smlouvy o úpravě právních poměrů nosičů informačních služeb

ze dne 24. 6. 2016, kterou uzavřela společnost České dráhy, a. s. (dále jen „České dráhy“) s organizací Správa železnic. Této žádosti bylo ze strany Správy železnic částečně vyhověno a požadovanou smlouvu stěžovatelce poskytla vyjma bodu 1.10. a Přílohy 1. a 2. smlouvy. Důvodem odepření zmíněných částí smlouvy byla ochrana obchodního tajemství společnosti České dráhy. K odvolání stěžovatelky žalovaný opakovaně zrušil rozhodnutí Správy železnic z důvodu nepřezkoumatelnosti. Naposledy ve věci žalovaný rozhodl dne 11. 12. 2020 (viz předchozí bod); tímto rozhodnutím již podanému odvolání nevyhověl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[3] Předmětem uzavřené smlouvy je dohoda mezi společností České dráhy a Správou železnic o poskytnutí nemovitých věcí ve vlastnictví Správy železnic za účelem umístění nosičů informačních systémů společnosti České dráhy. Nosiče informačního systému mají sloužit k informování cestující veřejnosti a jedná se například o stojany na letáky, časopisy či kartičkové jízdní řády, klaprámy apod. Konkrétní výčet nosičů informačních systémů je uvedený v Příloze 1. smlouvy. Příloha č. 2 obsahuje Metodiku provozu informačního systému. Čl. 10. 1. má obsahovat finanční ujednání.

[4] V žalobě stěžovatelka namítla, že smlouva neobsahuje žádné ustanovení označující kterékoliv informace za obchodní tajemství. Až v návaznosti na dotaz ze strany Správy železnic společnost České dráhy vyslovila vůli předmětné části smlouvy jako své obchodní tajemství neposkytnout. K tomu však došlo až poté, co stěžovatelka podala žádost o informace. Podle stěžovatelky Správa železnic neprokázala, že v daném případě došlo k naplnění znaků obchodního tajemství ve smyslu § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále je „občanský zákoník“) ve vztahu ke každé požadované informaci. Žalovaný se s námitkou nenaplnění definičních znaků obchodního tajemství dostatečně nevypořádal. Podle stěžovatelky se Správa železnic ve správním řízení dopouštěla obstrukcí s cílem znemožnit stěžovatelce realizaci práva na informace. V pořadí čtvrté rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky, považuje za překvapivé, neboť Správa železnic v prvostupňovém rozhodnutí neuvedla žádnou novou argumentaci. Stěžovatelka namítá, že v daném případě převažuje veřejný zájem spočívající v požadavku na účinnou kontrolu Správy železnic v souvislosti s nakládáním s veřejnými prostředky. Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že by zveřejnění plného znění smlouvy vč. příloh mohlo vést k narušení spravedlivé hospodářské soutěže. Naopak zpřístupněním požadovaných informací bude odstraněno soustavné narušování hospodářské soutěže ze strany společnosti České dráhy, které je diskriminačním způsobem zajištěno výhradní užívání zařízení služeb dle předmětné smlouvy, a to za zcela netransparentních podmínek.

[5] **Městský soud** neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji. Úvodem městský soud zopakoval průběh správního řízení a vyzdvihl argumentaci, kterou společnost České dráhy na podporu svého tvrzení, že požadované informace jsou obchodním tajemstvím ve smyslu § 504 občanského zákoníku, uvedla. K průběhu správního řízení městský soud konstatoval, že opakované rušení rozhodnutí Správy železnic žalovaným není důvodem ke zrušení nyní žalovaného rozhodnutí.

[6] Městský soud podotkl, že z občanského zákoníku ani ze zákona č. 106/1999 Sb. nevyplývá, že by informace musela být označena jako obchodní tajemství před podáním žádosti o informace. Posouzení, zda se jedná o obchodní tajemství, je dle soudu nutno učinit ke dni rozhodnutí o žádosti o informace na základě aktuálního skutkového stavu,

pokračování

neboť otázka, zda je či není určitá informace obchodním tajemstvím, se může vyvíjet v čase. Podle městského soudu není stěžovatelkou odkazovaná judikatura na danou věc použitelná, neboť se vztahovala ke znění zákona č. 106/1999 Sb. účinnému do 22. 3. 2006; tato předešlá úprava sice vyžadovala výslovné označení informace jako obchodní tajemství, avšak novelou byla ze zákona vypuštěna.

[7] K námitce, že nebyly naplněny všechny definiční znaky obchodního tajemství ve smyslu § 504 občanského zákoníku, městský soud konstatoval, že stěžovatelka neupřesnila, které znaky neměly být naplněny. Proto se touto otázkou detailně nezabýval a toliko potvrdil přezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného.

[8] Městský soud dále poznamenal, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu má povinný subjekt povinnost informovat osoby, jichž se poskytované informace týkají, a umožnit těmto osobám vyjádřit se a eventuálně z tohoto vyjádření vyvodit důsledky pro svůj další postup. Ačkoliv je dle městského soudu poněkud nestandardní, když správní orgán rekapituluje argumentaci účastníka řízení či jiné osoby a toliko ve dvou odstavcích s ním vyjádří svůj souhlas, tento postup dle jeho názoru nezakládá nezákonnost rozhodnutí.

[9] V průběhu ústního jednání stěžovatelka namítla, že seznam míst, kde se reklamní nosiče nacházejí, je zjistitelný, pokud by se vydala na cestu po republice. K tomu městský soud uvedl, že obsahem Přílohy 1. smlouvy je specifikace jednotlivých nosičů informačních systémů ve vlastnictví Českých drah; tento seznam obsahuje informace o umístění jednotlivých nosičů informačních systémů a jejich specifikaci, přičemž odhadem jde o tisíce položek. Podmínka, že informace nesmí být v běžných kruzích nedostupná, je dle soudu naplněna, a to přestože samotné umístění konkrétního nosiče může být zjistitelné při návštěvě jednotlivých nádraží a zastávek. Nemusí tomu tak být však vždy, neboť v daný moment se tam konkrétní nosič nemusí nacházet. Za stěžejní soud považuje to, že běžně dostupnou informací není právě tento kompletní seznam.

[10] Dále městský soud upozornil na to, že právo na informace není absolutní a může být odepřeno s ohledem na zájmy zakotvené v čl. 17 odst. 4 Listiny. V daném případě proti právu stěžovatelky na informace stojí právo společnosti České dráhy na ochranu obchodního tajemství, resp. právo na podnikání a právo na ochranu majetku. Pojmovým znakem obchodního tajemství je jeho ocenitelnost, tzn., pokud by došlo k vyzrazení obchodního tajemství, došlo by ke znehodnocení majetku vlastníka obchodního tajemství. Neposkytnutí stěžovatelkou požadovaných informací tedy sledovalo legitimní cíl a bylo též přiměřené, neboť jí nebyla poskytnuta toliko část smlouvy. Podle městského soudu je pro posouzení dané věci relevantní též skutečnost, že stěžovatelka se sama účastní konkurenčního boje na trhu železničních dopravců. Městský soud uzavřel, že se správní orgány dostatečným způsobem zabývaly tím, zda byly naplněny znaky obchodního tajemství, přičemž stěžovatelce se nepodařilo přijaté závěry vyvrátit.

[11] V **kasační stížnosti** stěžovatelka uplatňuje kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka namítá, že ze strany povinného subjektu (Správa železnic) nebyly prokázány všechny definiční znaky obchodního tajemství ve smyslu § 504 občanského zákoníku a jeho odůvodnění v tomto směru nebylo dostatečné, přičemž krajský soud na

tomto závěru setrval. Především namítá, že Správa železnic ani České dráhy neprokázaly, že zajišťují odpovídajícím způsobem utajení informací, které jsou obsahem smlouvy.

[12] Stěžovatelka opakuje, že adekvátní formou zajištění utajení informací uvedených ve smlouvách představuje jejich označení za obchodní tajemství přímo v textu smlouvy. Před podáním žádosti však nebyly nezveřejněné části smlouvy takto označeny. O tom, že požadované informace nelze klasifikovat jako obchodní tajemství má svědčit též skutečnost, že Správa železnic poté, co stěžovatelka podala žádost o informace, adresovala dotaz společnosti České dráhy, zda některou z částí smlouvy za utajovanou považuje, či nikoliv. Tato skutečnost dokazuje, že při uzavření smlouvy společnost České dráhy požadované informace za obchodní tajemství nepovažovala a ani nezajistila jejich utajení. Podle stěžovatelky tedy městský soud i žalovaný nesprávně posoudili (resp. vůbec neposuzovali) právní otázku týkající se naplnění jednotlivých znaků obchodního tajemství, zejména podmínky týkající se zajištění odpovídajícího utajení informací u nezveřejněných částí smlouvy.

[13] Stěžovatelka dále namítá neoprávněný zásah do práva na informace ve smyslu čl. 17 odst. 5 Listiny. Tím, že Správa železnic neprokázala splnění definičních znaků obchodního tajemství, nemohlo dojít k vyvažování stěžovatelčina práva na informace s jiným právem, tj. ochranou obchodního tajemství společnosti České dráhy. S ohledem na povahu smluvního vztahu a s ohledem na dopady dané smlouvy pro relevantní trh, kdy předmětná smlouva za netransparentních podmínek zvýhodňuje společnost České dráhy oproti jiným dopravcům, je stěžovatelka přesvědčena, že je nejen ve veřejném zájmu, ale i v zájmu rovného soutěžního prostředí, aby předmětná smlouva byla v plném rozsahu zpřístupněna.

[14] Nezveřejněné části smlouvy upravují, za jakých podmínek a v jakém rozsahu poskytuje Správa železnic majetkové hodnoty v podobě prostor na nádražích dopravci společnosti České dráhy pro účely provozování nosičů informačních systémů. Dle názoru stěžovatelky v daném případě převažuje veřejný zájem spočívající v požadavku na účinnou kontrolu organizace Správa železnic v souvislosti s nakládáním s veřejnými prostředky a hospodařením s veřejným majetkem a dále zájem na zajištění ochrany hospodářské soutěže v podobě zajištění rovných podmínek pro všechny dopravce stran přístupu k nosičům informačních systémů nad ochranou domnělého obchodního tajemství. Na druhou stranu by podle stěžovatelky samotná skutečnost, že se taktéž nachází v konkurenčním postavení na trhu železniční dopravy, neměla hrát žádnou roli. Informace by měla být poskytnuta všem, nebo nikomu. Městskému soudu vyčítá, že se nevypořádal s její žalobní námitkou stran narušení spravedlivé hospodářské soutěže a tím zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.

[15] Stěžovatelka dále upřesňuje, že nosiče informačních systémů, které jsou předmětem dané smlouvy, jsou zařízením služeb ve smyslu § 2 odst. 9 zákona č. 266/1994 Sb., o drahách. Provozovatelem tohoto zařízení je společnost České dráhy, která má podle § 23d odst. 1 zákona o drahách povinnost prostřednictvím těchto zařízení poskytovat dopravcům služby související s provozováním drážní dopravy. Tyto nosiče obsahují mj. reklamní materiály společnosti České dráhy, informace o spojích této společnosti apod. Na základě smlouvy tak společnost České dráhy získala významnou konkurenční výhodu, kdy Správa železnic umožňuje na nádražních pozemcích a budovách umisťovat společnosti České dráhy tyto nosiče informačních systémů. Pro naplnění povinností společností České

pokračování

dráhy dle § 23d odst. 1 zákona o drahách, je nezbytné, aby ostatní dopravci vč. stěžovatelky věděli, na jakých místech a za jakých podmínek se mají domáhat vůči společnosti České dráhy plnění povinnosti dle uvedeného zákonného ustanovení.

[16] Společnost České dráhy se **ve vyjádření ke kasační stížnosti** ztotožnila se závěry městského soudu. Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí příklady zajištění informací v obchodních kruzích, jedná se dle názoru společnosti České dráhy toliko o doporučení, nikoliv o zákonem stanovenou povinnost zajištění. Dále poznamenává, že požadovaná smlouva byla uzavřena v roce 2016, kdy společnost České dráhy nebyla považována za povinný subjekt dle zákona č. 106/1999 Sb. a tedy nebyla povinna informace poskytnout. Podle Českých drah stěžovatelka opomíjí, že ve věci je též chráněno její právo na ochranu obchodního tajemství a právo na informace tudíž není neomezené. Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[17] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu a z důvodů, které stěžovatelka v kasační stížnosti uplatnila, současně zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti (§109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost je důvodná.

[19] Podle § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. „*[p]okud je požadovaná informace obchodním tajemstvím, povinný subjekt ji neposkytne.*“

[20] Podle § 504 občanského zákoníku „*[o]bchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejich vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.*“

[21] Podstatou kasační stížnosti je posouzení otázky, zda nezveřejněné části smlouvy, tj. čl. 1.10. a Přílohy 1. a 2. jsou obchodním tajemstvím společnosti České dráhy ve smyslu § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. ve spojení s § 504 občanského zákoníku, a tedy, zda odepření jejich poskytnutí bylo v souladu se zákonem, či nikoliv. Konkrétně stěžovatelka namítá, že nebyl naplněn definiční znak obchodního tajemství spočívající v tom, že dotčená osoba (České dráhy) odpovídajícím způsobem nezajistila utajení požadovaných informací. Svůj názor stěžovatelka opírá o skutečnost, že České dráhy prohlásily předmětnou část smlouvy a její přílohy za obchodní tajemství až na základě výzvy ze strany Správy železnic k podané žádosti o informace. Zároveň stěžovatelka podotýká, že tyto části nebyly jako obchodní tajemství ve smlouvě označeny.

[22] Nutno podotknout, že stěžovatelka v žalobě nespecifikovala, který z obligatorních znaků obchodního tajemství nebyl naplněn. Svojí žalobní argumentaci však dostatečně upřesnila při soudním jednání; z vyjádření zástupce stěžovatelky přitom vyplývá, že v žalobě zmíněné pochybnosti (tj. absence označení požadovaných informací jako obchodní tajemství ve smlouvě, respektive jejich označení za obchodní tajemství až na základě dotazu Správy železnic) mají poukazovat na to, že společnost České dráhy dostatečně nezajistila utajení předmětných informací. Stěžovatelka (resp. zástupce stěžovatelky) tedy podřadila svoji žalobní argumentaci pod konkrétní definiční znak

obchodního tajemství a takto zpřesněnou námitku několikrát v průběhu jednání zopakovala.

[23] V popsaném postupu stěžovatelky Nejvyšší správní soud nevidí porušení koncentrace řízení, neboť zpřesnění námitky nelze považovat za rozšíření žalobních bodů ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s. To potvrzuje rovněž judikatura Nejvyššího správního soudu, podle níž jsou žalobní námitky přípustně uplatněny, pokud jsou alespoň v základních rysech v žalobních bodech obsažených v žalobě či jejím včasné rozšíření formulovány a případně dál (i po uplynutí lhůty k podání či rozšíření žaloby) upřesněny či podrobněji rozvedeny, aniž by tím byly rozšiřovány (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005-43).

[24] Lze uzavřít, že stěžovatelka v řízení před městským soudem dostatečně objasnila důvody, proč se domnívá, že společnost České dráhy nesplnila podmínku zajištění utajení požadovaných informací, v důsledku čehož dovozuje, že nebyly naplněny veškeré definiční znaky obchodního tajemství podle § 504 občanského zákoníku.

[25] Městský soud se však uvedenou námitkou stěžovatelky věcně nezabýval. K žalobní námitce toliko uvedl, že tato námitka je obecná, a proto zkoumal toliko přezkoumatelnost závěrů prvostupňového orgánu, které ve svém rozhodnutí zopakoval žalovaný. Městský soud dospěl k závěru, že z prvostupňového rozhodnutí je zřejmé, v čem je naplnění znaků obchodního tajemství spatřováno, a proto uzavřel, že rozhodnutí Správy železnic splňuje judikatorní požadavky na odůvodnění (viz bod 35. napadeného rozsudku). Z napadeného rozsudku však plyne, že městský soud správnost závěrů správních orgánů ve vztahu k otázce, zda společnost České dráhy prokázala, že zajistila dostatečné utajení požadovaných informací, vůbec nehodnotil; přitom tuto povinnost měl.

[26] Skutečnost, že společnost České dráhy neoznačila ve smlouvě před podáním žádosti požadované informace za tajné, nemá dle městského soudu vliv na zákonnost rozhodnutí. Podle městského soudu se otázka, zda je určitá informace obchodním tajemstvím, může vyvíjet v čase. Navíc, aktuální právní úprava takové označení nevyžaduje. Pokud jde o vyrozumění společnosti České dráhy (jako dotčené osoby) o podané žádosti, městský soud poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které plyne, že povinný subjekt musí dát dotčené osobě prostor vyjádřit se k žádosti, jež se jí týká, a toto vyjádření dále zohlednit.

[27] Městskému soudu je třeba dát za pravdu v tom, že aktuální znění § 106 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. již nepočítá vedle naplnění definičních znaků obchodního tajemství též s obligatorní podmínkou označení požadované informace za obchodní tajemství; tato podmínka byla vypuštěna novelou č. 61/2006 Sb. Je však nutné dodat, že označení konkrétní části či informace ve dvoustranném právním jednání (smlouvě) má alespoň vypovídat o vůli podnikatele chránit tyto informace před zneužitím dalšími osobami. Důsledky změny právní úpravy přiléhavě popsala odborná literatura: „*V současnosti je zákonem o svobodném přístupu k informacím, jak uvedeno, kladen důraz na objektivní existenci obchodního tajemství v souhrnu všech jeho definičních znaků, takže již není třeba zkoumat existenci výslovného projevu vůle podnikatele (ve smyslu označení určité informace za obchodní tajemství), neboť vůle utajovat danou informaci může vyplývat konkludentně z jeho jednání (zejména z adekvátního zajištění utajení, což je další pojmový znak obchodního*

pokračování

tajemství). Na druhou stranu se však nic nemění na skutečnosti, že informace, o níž je v režimu SvInfžádáno, musí naplňovat pojmové znaky obchodního tajemství (má-li být jako taková chráněna) i za platné právní úpravy již v době podání žádosti o informace – jelikož je obchodní tajemství objektivní kategorií, lze si sotva představit situaci, kdy se určitá informace stane obchodním tajemstvím až poté, kdy je o její poskytnutí požádáno“ (Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 1256 s.).

[28] Ostatně povinnost tvrdit a prokázat existenci obchodního tajemství, resp. naplnění všech pojmových znaků, stíhá osobu, která se této ochrany domáhá. Tomu rovněž odpovídá hojná judikatura, která klade na odůvodnění stran splnění všech jednotlivých znaků obchodního tajemství nemalé nároky (lze např. odkázat na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2018, č. j. 9 A 230/2015-51 a judikaturu tam uvedenou). Skutečnosti a okolnosti, ze kterých lze usuzovat na vůli podnikatele chránit určité informace jako obchodní tajemství, musí být obsaženy ve spisové dokumentaci.

[29] Odborná literatura se též shoduje v tom, že k naplnění posledního znaku obchodního tajemství, tj. zajištění utajení skutečností tvořících obchodní tajemství, může být dosaženo rozličnými způsoby. Vůle podnikatele utajovat skutečnosti „*může být vyjádřena různým způsobem, např. v pracovních smlouvách se zaměstnanci, v závazkových vztazích (smlouvách) s třetími osobami, ve vnitřní organizační normě podniku ustavující režim nakládání s obchodním tajemstvím, ve faktickém utajování (např. tak, že nosič informace je uložen do trezoru) apod. Zajišťování utajení obchodního tajemství pravidelně spočívá v kumulaci v opatření organizační, technické i jiné povahy. Podnikatel musí zajišťovat utajení skutečností „odpovídajícím způsobem“, což znamená efektivní činnost s využitím dostupných prostředků (NS 32 Odo 1568/2006). To neznamená, že by podnikatel musel využít veškerých možných způsobů k zabezpečení obchodního tajemství. Musí však učinit taková opatření, která se s ohledem na zavedenou praxi při utajení obdobných informací v obchodních kruzích využívají, a to i s přihlédnutím k ocnitelné hodnotě obchodního tajemství“ [§ 505-509 Součást věci. In: ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA aj. Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1- 654) [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-21]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.].*

[30] Z výše uvedeného vyplývá, že neoznačí-li subjekt určité skutečnosti za obchodní tajemství již ve smlouvě, nelze z toho dovozovat povinnost poskytnout požadované informace, neboť tato podmínka již v zákoně č. 106/1999 Sb. neexistuje (bod [27] tohoto rozsudku). Je však třeba zdůraznit, že absence takového ujednání může svědčit o liknavém přístupu k ochraně těchto informací, přičemž tato skutečnost nabývá relevance zvláště za situace, kdy dotyčná osoba jiným způsobem nedoloží, jaké konkrétní kroky podnikla k zamezení úniku informací, které považuje za své obchodní tajemství. Je tedy třeba zkoumat skutečnou vůli, kterou lze dovodit z jednání dotyčné osoby (byť i omisivního) a toto jednání posuzovat v kontextu stěžovatelkou vznesené námitky.

[31] V této souvislosti je též nutné upozornit na judikaturu zdejšího soudu, podle které „[d]ůvod pro odepření informací stanovený v ustanovení § 9 odst. 1 zákona o informacích je totiž vázán na existenci obchodního tajemství *de iure*, nikoli na pouhý názor zdroje informací. Povinný subjekt proto musí v řízení postupovat v souladu se správním řádem (podle § 3 odst. 4, §32 odst. 1 a § 46 správního řádu). Musí tedy vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci,

tzn. prověřit splnění podmínek existence obchodního tajemství a neakceptovat bez dalšího tvrzení podnikatele.“ Přestože byl tento názor vysloven Nejvyšším správním soudem rozsudkem ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. 7 As 24/2007, na základě znění zákona č. 106/1999 Sb. před novelou, citovaný závěr co do posouzení existence obchodního tajemství je stále aplikovatelný a soudní praxí následovaný (viz například rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2022, č. j. 9 A 127/2019-50 nebo ze dne 22. 11. 2019, č. j. 3 A 74/2016-28).

[32] Vyrozměním ze dne 6. 4. 2020, sp. zn. 22763/2020-SŽDC-GŘ-025 organizace Správa železnic vyzvala společnost České dráhy k vyjádření se k žádosti o poskytnutí informací; nadto vyrozumění obsahovalo dotaz, zda České dráhy považují obsah smlouvy za obchodní tajemství dle § 9 zákona č. 106/1999 Sb. v souvislosti s § 504 občanského zákoníku. Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem v tom, že podle ustálené judikatury je nutné poskytnout osobě, jíž se požadovaná informace týká, možnost vyjádřit se. Ani stěžovatelka tuto praxi nijak nezpochybňuje. Stěžovatelka se pozastavovala nad tím, že Správa železnic zřejmě neměla ponětí o tom, že společnost České dráhy považuje určité části smlouvy za své obchodní tajemství. V této souvislosti lze přisvědčit stěžovateli, že i tato skutečnost může svědčit o vůli společnosti České dráhy (ne)utajovat předmětné informace jako své obchodní tajemství. Městský soud však znovu vyňal tuto argumentaci stěžovatelky z kontextu její námitky a posoudil ji zcela odděleně. Tímto ji však přisoudil zcela jiný význam.

[33] Na tomto místě Nejvyšší správní soud musí podotknout, že závěr městského soudu o tom, že obchodní tajemství se může v čase vyvíjet, působí vágně. Lze si představit situaci, kdy obchodní tajemství zanikne, zanikne-li též některý z jeho pojmových znaků. Obrácený proces též nelze *a priori* vyloučit, nicméně jeví se méně pravděpodobné, že tatáž informace, v čase neměnná, z ničeho nic nabude kvality obchodního tajemství. Takový závěr by musel být přesvědčivě odůvodněn a podložen konkrétními skutečnostmi. Důležité však je, že obchodní tajemství, tedy naplnění všech pojmových znaků dle § 504 občanského zákoníku, musí existovat v době podání žádosti o informace. Příležitě se k této věci vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 448/2017-35, bod [37]: *„Jen obtížně si lze představit, že by veškeré požadované informace byly předmětem obchodního tajemství, zvláště pokud je dotčená osoba tak ve své nabídce neoznačila (viz § 504 občanského zákoníku, který stanoví, že vlastník obchodního tajemství zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení). Jistě nepostačí, pokud je dotčená osoba takto označí až dodatečně, na výzvu stěžovatele, navíc bez jakéhokoli zdůvodnění. Takový postup nasvědčuje účelovému jednání - dotčená osoba si dodatečně nepřeje zpřístupnit požadované informace, protože jejich zpřístupnění je pro ni prostě nepříznivé. Pokud informace v době podání nabídky „odpovídajícím způsobem“ neutajovala (např. označením „důvěrné“, „obchodní tajemství“ či jiným bezrozporným projevem vůle), stěží tento nedostatek může „dohnat“ dodatečným prohlášením.“*

[34] Ve světle shora uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud se věcně nezabýval otázkou, zda společnost České dráhy odpovídajícím způsobem zajistila utajení požadovaných informací. Posouzení této otázky je přitom nezbytné pro učinění závěru, zda bylo odepření poskytnutí informace učiněno v souladu se zákonem, a tedy pro meritum věci. Podle stávající judikatury měl městský soud povinnost vypořádat se se všemi žalobními námitkami. Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí

pokračování

přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75). Městský soud se v daném případě nevypořádal se stěžejní žalobní námitkou, a proto své rozhodnutí zatížil vadou nepřezkoumatelnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).

[35] Městský soud dále pochybil, když neposuzoval argumentaci stěžovatelky komplexně a v kontextu námítky stran nenaplnění uvedeného definičního znaku. Tento přístup městského soudu přitom mohl mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, neboť v důsledku jeho postupu došlo ke zkreslení významu stěžovatelčiných námitek. Úkolem městského soudu je hodnotit relevantní skutečnosti a okolnosti nejen jednotlivě, ale též ve vzájemných souvislostech a při zohlednění smyslu a významu žalobního tvrzení, jaký jim stěžovatelka přičítala. Tento postup městského soudu měl za následek jinou vadu řízení, která mohla mít vliv na rozhodnutí o věci samé.

[36] Stěžovatelka dále namítla, že rozhodnutí městského soudu není přezkoumatelné, neboť se nevypořádal s její námitkou týkající se porušení hospodářské soutěže. Stěžovatelka v bodech 38. a 39. žaloby konkrétně uvedla, že v dané věci má převážít zájem na účinnou kontrolu povinného subjektu (Správy železnic) v souvislosti s nakládáním s veřejnými prostředky a hospodaření s veřejným majetkem nad ochranou domnělého obchodního tajemství. Podle stěžovatelky je argumentace společnosti České dráhy ohledně toho, že zveřejněním smlouvy včetně příloh by došlo k narušení hospodářské soutěže, nemístná. Stěžovatelka tato tvrzení v žalobě kontovala, přičemž uvedla, že naopak nezveřejněním dotčených částí smluv dochází k netransparentnímu a diskriminačnímu ujednání mezi Českými drahami a Správou železnic, což ve svém důsledku ohrožuje spravedlivou hospodářskou soutěž.

[37] Městský soud se však k této námitce vůbec nevyjádřil a jeho názor z rozsudku neplyne ani implicitně. Jak bylo zmíněno výše (bod [34] tohoto rozsudku), nevypořádání žalobní námítky má za následek nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Námitka stěžovatelky je tedy důvodná.

[38] Vzhledem k tomu, že rozsudek městského soudu je zatížen vadou nepřezkoumatelnosti, Nejvyšší správní soud se již nemohl zabývat zbývajícími námitkami stěžovatelky.

[39] Na základě všech shora uvedených skutečností Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá, než rozsudek městského soudu pro nepřezkoumatelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm bude městský soud povinen zkoumat, zda byl naplněn definiční znak obchodního tajemství spočívající v tom, zda společnost České dráhy zajistila ve svém zájmu

odpovídajícím způsobem utajení požadovaných informací v souladu s § 504 občanského zákoníku, potažmo, zda byl naplněn důvod k odepření poskytnutí smlouvy v jejím plném znění včetně příloh. Úkolem městského soudu tedy především bude na základě spisové dokumentace při zohlednění stěžovatelčiny argumentace zhodnotit, zda společnost České dráhy přijala dostatečné kroky, aby požadované informace utajila. Přitom bude vycházet ze skutečností, které jsou součástí správního spisu. Zároveň soud zohlední též judikatorní východiska, jež Nejvyšší správní soud nastínil výše. Své závěry městský soud řádně odůvodní. Pokud dojde k závěru, že spisová dokumentace neobsahuje dostatečné podklady k učinění závěru o existenci obchodního tajemství, bude soud postupovat v souladu s § 16 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb., tedy povinnému subjektu nařídí poskytnutí celé smlouvy v jejím úplném znění (tj. včetně článku 1. 10. a Přílohy 1. a 2.) a zároveň zruší rozhodnutí žalovaného i povinného subjektu. Přitom v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu zhodnotí, zda tu nejsou jiné zákonné důvody pro odmítnutí poskytnutí informace (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2006, č. j. A 2/2003-73, ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010-86 publ. 2128/2010 Sb. NSS, zejm. bod [38]). Pokud městský soud dospěje k opačnému závěru, a tedy bude považovat za splněný i poslední znak obchodního tajemství, pak své závěry s odkazem na konkrétní skutečnosti obsažené ve spise řádně odůvodní a žalobu stěžovatelky pro naplnění důvodu k odepření poskytnutí informace dle § 9 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, zamítne. Právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku je městský soud vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[40] V novém rozhodnutí městský soud rozhodne rovněž o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 6. března 2023

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu